

ΦΙΛΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ μου,

«Ὁ ἠθοποιὸς καὶ ὁ δραματογράφος ἡ τέχνη τοῦ ἐνὸς ὅλως διόλου διαφέρει ἀπὸ τὴν τέχνη τοῦ ἄλλου. Πρέπει νὰ παραδεχθῆς πὼς οἱ ἠθοποιοὶ ποτὲ δὲν πρέπει νάχουν καμμιὰ γνώμη δική τους γιὰ τὰ ἔργα ποῦ θὰ παραστήσουν. Ἡ δουλειά τους εἶνε νὰ τὰ παίξουν καὶ τίποτε περισσύτερο· νὰ τὰ ὑποκρίνονται, νὰ τὰ ἐξηγοῦν τὰ πρόσωπα ὅσο μποροῦνε καλύτερα, τὰ πρόσωπα ποῦ δὲ μποροῦνε νὰ καταλάβουν πὼς καὶ γιὰτί ἐπλάστηκαν ἔτσι ἀπὸ τὸν ποιητή. Ἀληθινὰ οἱ ἠθοποιοὶ δὲν εἶνε παρὰ μηχανές, παρὰ νευρόσπαστα, ποὺς ὀλίγο, ποὺς πολὺ, τέλεια κωμωμένα, σύμφωνα μὲ τὴ δύναμη τῆς τέχνης τους· καὶ τὰ νευρόσπαστ' αὐτὰ ὁ δραματογράφος τὰ συγγρίζει καὶ τὰ κουνεῖ, κατὰ πὼς θέλει. Βέβαια, δὲ σοῦ λέω, ὅστερ' ἀπὸ πολλὰ χρόνια, κερδίζουν ἢ ἐκείνοι μιὰ κάποια πείρα, κατωτέρας τάξεως πάντα· μποροῦνε νὰ εἰποῦνε σὸ συγγραφέα, λόγον χάρις, γιὰτί τὸ δεῖνα πρόσωπο εἶνε προτιμότερο νὰβῃ στὴ σκηνὴ ἀπὸ τὰ δεξιὰ καὶ ὄχι ἀπὸ τὰριστερά· ἀλλὰ ποτέ, ποτέ, σὲ καμμιὰ περίστασι δὲν μποροῦνε, καὶ, δίχως νὰ βγοῦν ἀπὸ τὰ σύνορά τους, δὲν πρέπει νὰ ἀπαιτοῦν τὴν ἀλλαγὴ τοῦ δεῖνα χαρακτῆρος ἢ τὴ μεταβολὴ τῆς δεῖνα λύσεως. Μεταξὺ τοῦ ποιητῆ καὶ τοῦ ἐξηγητῆ χάσκει ἓνα πέλαιος ἀδιάβατο· γιὰ τοῦτο ποτὲ ὁ ἠθοποιὸς δὲν κατορθώνει νὰ εὐχαριστήσῃ στὴν ἐντέλεια τὸ δραματογράφο. Πάντα ὁ πρῶτος παραμορφώνει τὸ καλλιτεχνικὸν ὄνειρο τοῦ δευτέρου· καὶ ὁ ποιητῆς γιὰ νὰ μὴ γυρεύῃ τὰδύνατα, ἀναγκάζεται νὰ περιορισθῇ σὸ σχετικὸ καὶ τὸ ὑποφερτό. Ὁ ἠθοποιὸς ἓνα μόνον μεγάλο πόθο πρέπει νάχη· νὰ γίνῃ ὄργανον θαυμασίας κωμικισμένου, γιὰ νὰ τὸ παίξῃ κατὰ τὸ γούστο του ὁ ποιητῆς. Ὅταν κατορθώσῃ ν' ἀποκτήσῃ μιὰ σωστὴ μὀρφωσι τοῦ εἶδους του, δηλαδὴ ἐνλόγιστο κορμί, ὄψη, φωνή, καὶ κατορθώσῃ καὶ τροχίσῃ τὸ νοῦ του ὅσο ποῦ νὰ καταλαβαῖν μιὰ μόνον τι τοῦ ζητεῖ ὁ ποιητῆς, τοῦ φτάνει αὐτό. Ἄν τοῦ ζητῆ νὰ εἶνε λυπημένος ἢ χαρούμενος, ὁ καλὸς καὶ σωστός ἠθοποιὸς χάος ἔχει νὰ παραστήσῃ ἔξοχα τὴ χάρα ἢ τὴ λύπη χωρὶς νὰ ρωτῆ νὰ μάθῃ γιὰτί ὁ ποιητῆς τότε θέλει χαρούμενον ἢ λυπημένο. Αὐτὸ τὸ γιὰτί εἶνε δουλειὰ τοῦ ποιητῆ ποῦ ξέρει τί κάνει καὶ μόνος εἶν' ὑπεύθυνος μπροστὰ σὸ κοινό. Καὶ μολαταῦτα ἡ τέχνη τοῦ ἠθοποιοῦ ἔτσι κλεισμένη στὰ λογικὰ της ὄρια, ἀπομένει πάντ' ἀξιόσεβαστη καὶ δυσκολὴ».

Τὴν ἀνωτέρω πανταχοῦσα τὴν ἔστειλεν ὁ Antoine ὁ περίφημος δημιουργὸς τοῦ Theatre Libre τοῦ Παρισίου πρὸς ἓνα ἠθοποιὸ τῆς Comédie Française ἀπὸ τοὺς πρῶτους, ποῦ ὑποχρωμένους νὰ παίξῃ σὲ δράμα ἐνὸς νέου ποιητῆ μὲ μεγάλη δύναμη, ἔφερεν πολλὰς δυσκολίας στὸν ποιητῆ, καὶ τοῦ μύριζε τὸ ἓνα καὶ τοῦ βρωμοῦσε τὸ ἄλλο, ἢ ἦθελε νὰ κόψῃ τοῦτο, καὶ ν' ἀλλάξῃ ἐκεῖνο. Νομίζω πὼς θὰ τὰ διαβῆσῃ μὲ προσοχὴ καὶ θὰ τάβωρῃ ὀρθὰ καὶ δίκαια, καθὼς ἢ ἐγὼ ποῦ τὰ ὑπογράφω μ' ὄλη μου τὴν καρδιά.

Ο ΦΙΛΟΣ ΣΟΥ

ἈΝΑ ΤΟ ἈΣΤΥ

Τώρα ὅτε ὁ χειμὼν διέλυσε τὴν μαγεῖαν τῶν φαληρικῶν ἐσπερῶν, ὅτε ἡ δροσερὰ ἀκτίς δὲν συγχάζεται πλέον παρὰ ὀλίγας ὥρας μεταμεσημβρινὰς, ἂν ἡ ἡμέρα τύχῃ εὐήλιος, ἢ ἐρημία ἐκεῖ καὶ ἡ γυμνότης ἐμποιεῖ ἔν παραδόξον αἰσθημα εἰς τὸν ἀθηναῖον ἐπισκέπτην. Ὅλιγαι ἡμέραι παρήλθον καὶ ὁμως νομίζει ὅτι τὸς ἐλόκληρον τὸν χωρίζει ἀπὸ τῆς μακαρίας ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὅποιαν τὸ Φάληρον ἔλαμπεν ἀπὸ τὰ ἠλεκτρικὰ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς γεφύρας περιδιαβάων ἤκουεν ἐρχομένους διὰ τῆς αὔρας τὰς γλυκειὰς μελωδίας τῆς Καθαλερῆς Ρουσσικῆς ἀνα. Στρέφει γύρω του βλέπει τοὺς φανούς ἐσεσμένους, τὸ θέατρον σκοτεινόν, τὴν γέφυραν ἔρημον, τὴν θάλασσαν ταραγμένην, τὸν οὐρανὸν συννεφώδη· καὶ ἐν τῷ ρεμβασμῷ του περὶ τοῦ φεγγυοῦτος μεγάλειου καὶ τῆς ματαιότητος τῶν τοῦ κόσμου, τὸν θωπεύει καὶ ἡ ἐλπίς περὶ τοῦ μέλλοντος. Πάλιν θὰ ἔλθῃ τὸ φαληρικὸν θέρος καὶ, διὰ νὰ εἶνε ἡ ἐλπίς γλυκυτέρα, θὰ διαφέρῃ κατὰ τι οὐσιώδες τῶν προηγούμενων. Ἡ ζωὴ καὶ ἡ κίνησις θὰ μετατεθῇ ἀπὸ τῆς ἀκτῆς ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Ἐξέδρα μεγάλη, δύμιτυ χιλιάδων μέτρων τετραγωνικῶν διὰ σιδηρᾶς γεφύρας συνδεομένη μετὰ τῆς ξηρᾶς, θὰ κατασκευασθῇ, ἐπ' αὐτῆς δὲ θὰ συγκεντρωθῶσι ἐστιατορικὰ, ζυθοπωλεῖα, ζαχαροπλαστεία. Μὲ ἄφθονον φωτισμὸν καὶ καλὴν διατήρησιν, ἢ νέα ἐξέδρα θὰ γείνη βεβαίως τὸ γενικὸν συνεντευκτήριον τῶν φαληριζομένων, ἢ δὲ ὑπάρχουσα, ἢ ὅποια τόσας εἶδεν ὠραίας ἐσπέρας, θὰ βαστάξῃ τοῦ λοιποῦ τὸ βάρος τῶν ἰδιοτρόπων, τῶν ρομαντικῶν καὶ τῶν ἀπηλπισμένων, οἱ ὅποιοι θὰ ἐρχονται νὰ ρεμβάζουν ἐκεῖ μακρὰν τοῦ κόσμου καὶ τοῦ φωτός...

✦

Δὲν ὑπάρχει καλῆτερος τρόπος διὰ νὰ ὑπάγῃ κνεῖς ἐκὸν ἄκον εἰς τὸ Παρίσι, παρὰ νὰ δηχθῇ ὑπὸ κυνὸς περὶ τοῦ ὅποίου ὑπάρχουν ἀμφιβολίαι ὅτι εἶνε λυσσῶν. Ἄν εἶνε πτωχὸς θὰ τον βοηθήσῃ ὁ δῆμος ἢ θὰ του ἀνοιχθῇ ἔρανος ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων ἢ θὰ του στείλῃ κάποιος φιλόκωπος, φροντίζων διὰ τὸν τύπον μᾶλλον παρὰ διὰ τὸν παρᾶδισον. Ἄν δὲ εἶνε πλούσιος ἢ εὐπορος, δὲν ἔχει παρὰ νὰ μετατρέψῃ μερικὰ χαρτονομίσματα εἰς φράγκα χρυσοῦ καὶ νὰ ξεκινήσῃ τὸ ταχύτερον. Ἀνάγκη ἀνωτέρω ἢ φιλαργυρία ἢ τὸ φρόνιμον πνεῦμα τῆς ἀποταμιεύσεως δὲν θὰ τον ἐμποδίσῃ. Τὸν ἐπαπειλεῖ ὁ φρικωδέστερος τῶν θανάτων καὶ διὰ νὰ βγῇ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἰδέαν, τί εἶνε αἱ δύο ἢ τρεῖς χιλιάδες φράγκα ποῦ θὰ ἐξοδύσῃ; Εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν, τὴν ὄχι καὶ πολὺ δυσάρεστον εὐρέθη τελευταίως εἰς ἐκ τῶν ἰατρῶν τῆς πόλεως μας. Μίαν νύκτα εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ὀμονοίας ὤρμησε ἐπάνω του ἓνα σκυλί, χωρὶς νὰ γαυρίσῃ, τὸν ἐδάγκασεν εἰς τὴν χεῖρα καὶ ἔφυγεν, ἐχάθη, ὡς ἀστραπή. Τὰ κινήματά του ἦσαν πολὺ ὑποπτα καὶ τὴν ἐπομένην ὁ κ. Καλλιδικᾶς ἀπήρχεται

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Οι ποντικοὶ καὶ τὸ βούτυρον.

Καθ' ἃ ἰσχυρίζεται ὁ Ἀμερικανὸς Μάκωυ, οἱ ποντικοὶ διακρίνουσι τὸ γνήσιον βούτυρον ἀπὸ τὸ ἐκ μαργαρίνης. Ἡ παρατήρησις ἐγένετο εἰς χημικὸν ἐργαστήριον, ὅπου ἐν μιᾷ νυκτὶ ἐξηφανίσθησαν ὑπὸ ποντικῶν δοχεῖα τινὰ περιέχοντα γνήσιον βούτυρον, ἐνῶ ἄλλα ἔμειναν ἄθικτα. Ἡ γενομένη ἐρευνα ἀπέδειξεν ὅτι μόνον τὰ πρῶτα περιεῖχον γνήσιον βούτυρον. Ἡ δοκιμὴ ἐπανελήφθη καὶ ἀπεδείχθη καὶ πάλιν ὅτι οἱ ποντικοὶ προτιμῶσι τὸ γνήσιον βούτυρον ἀπὸ τὸ ἐκ μαργαρίνης.

Θάνατος ἐκ γέλωτος.

Θάνατον ἐκ γέλωτος ἔπαθεν ἡ φύλαξ ἑνος τῶν ἐν Λονδίῳ φρενοκομείῳ ἀκροωμένη περιγραφὴν κωμικῆς τινος σκηνῆς. Κατὰ τὴν νεκροτομίαν εὐρέθη ὡς ἀφερμὴ τοῦ θανάτου συρροή ρευστοῦ ἐν τῇ καρδιακῇ κύστει, διὰ τῆς ὁποίας τὸσον ἠμποδίζετο ἡ ἐλευθέρα λειτουργία τῆς καρδίας, ὥστε ἡ ἔκτακτος ἐνέργεια ἦν κατέβαλε πρὸς κατάνηξιν τοῦ γέλωτος ἐπέφερε τὴν στάσιν τῆς καρδίας.

Ἡ ὀλκὴ τῶν ὀμηρικῶν πυροβόλων.

Ὁ Κρούπ ἐχθεῖ ἐν Σικάγῳ πυροβόλον τῶν ἀκτῶν (24 ἑκαστομέτρων), ὅπερ ὑψούμενον εἰς 44 βαθμοὺς βάλλει εἰς μῆκος ἀνώτερον τῶν 20 χιλιάδων μέτρων. Ἐν τῷ ὕψει τούτῳ, περιγράφει τὸ βλήμα τόξον τοῦ ὁποίου τὸ ὑψηλότερον σημεῖον εὐρίσκεται εἰς ὕψος 6540 μέτρων. Ἄν λοιπὸν στηθῇ τὸ πυροβόλον τοῦτο ἐν Σαμουνὶ τῆς Ἑλβετίας καὶ πυροβολήσῃσι δι' αὐτοῦ ἄνω τῆς κορυφῆς τοῦ Λευκοῦ ὄρους πρὸς τὸ Κουρμάγερ, θὰ διέλθῃσι τὰ βλήματα 2700 μέτρα ὑψηλότερον τοῦ ὄρους τούτου, χωρὶς ἐννοεῖται οὐδὲ πόρρωθεν νὰ κινδυνεύσῃσι οἱ ἐπὶ τοῦ ὄρους τυχόν εὐρισκόμενοι.

P.

ΤΑ ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

Ὁ πρῶτον διευθυντὴς τῆς ἐνταῦθα γαλλικῆς Σχολῆς κ. Φουκάο ἤρχισεν εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν Ἑπιγραφῶν τὴν ἀνάγνωσιν ὑπομνήματός του περὶ Ἑλευσίνος. Τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ ὑπομνήματος τούτου πραγματεύεται περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν Ἑλευσινίων μυστηρίων καὶ τῆς καταγωγῆς τῆς λατρείας τῆς Δήμητρος. Ὁ γάλλος ἀρχαιολόγος παραδέχεται τὸ ὄρθον τῆς ἀρχαιοτάτης ἐλληνικῆς παραδόσεως, καθ' ἣν ἡ λατρεία τῆς Δήμητρος μετηνέχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς Αἰγύπτου. Κατ' ἀρχάς, λέγει, οἱ νεώτεροι σοφοὶ δὲν ἔδιδον πολλὴν προσοχὴν εἰς τὰς παναρχαίους ταύτας μυθικὰς παραδόσεις τῶν Ἑλλήνων, καθ' ἃς οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος παρίσταντο εὐρισκόμενοι εἰς συγχρῆν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῆς Αἰγύπτου, διότι ἐπιστεύετο γενικῶς, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι δὲν εἶχον ναυτικὸν πρὸ τῆς εἰκοστῆς ἑκτῆς δυναστείας. Ἀλλὰ σήμερον αἱ ἱερογλυφικαὶ ἐπιγραφαὶ ἀπέδειξαν, ὅτι ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς δεκάτης ὀγδόης δυναστείας οἱ Αἰγύπτιοι εἶχον ὑποτάξει τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, αἱ δὲ ἀρχαιολογικαὶ ἀνακαλύψεις αἱ γενόμεναι εἰς ἀμφοτέρας τὰς γῶρας κυροῦσι τὸ γεγονός τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀποκαταστάσεως Αἰγυπτίων ἀποίκων πολλοὺς αἰῶνας πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου.

πρὸς τὸν Παστέρ. Καὶ ἄλλοι εἰς ἄλλας συναικίας ἐδήχθησαν ὑπὸ κυνῶν ὑπόπτων αὐτὰς τὰς ἡμέρας. Ἡ Νέα Ἐφημερίς, τῆς ὁποίας εἶνε γνωστὴ ἡ κατὰ τῶν κυνῶν ἀντιπάθεια καὶ ἡ ὅποια πολλάκις ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὰ ἀρθρίδια ἔμμετρα κατὰ τὸ σύστημά της καὶ πλήρη πάθους, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας καὶ τον προτρέπει νὰ γίνῃ θηρίον, θηρίον μ' αὐτὰ τὰ βρωμόσκυλα! Τὸ ἐπεισώδιον ὅμως τῆς πτωχῆς μαίας Ἀθηνᾶς Δεμάϊερ εἴμπορεῖ νὰ κινήσῃ εἰς οἶκτον τὴν καρδίαν καθενὸς αὐτῶν καὶ τῶν φιλανθρωπῶπων. Εἶνε πτωχή, δὲν ἔχει κανένα εἰς τὸν κόσμον ἢ δυστυχῆς γυνὴ παρὰ τὸν μικρὸν υἱὸν της. Ὁ μικρὸς υἱὸς της εἶνε ἀρρωστος, κλινήρης ἀπὸ τύφον. Προσθῆς τὴν μητέρα τὴν ἐδάγκασεν ἕνα σκυλί, καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα λυσσασμένον. Τί νὰ κάμῃ τόρα; Μὲ τί χρήματα νὰ υπάγῃ εἰς τὸν Παστέρ; μὲ τί καρδίαν νὰ φήσῃ ἐδῶ ἀποθνήσκοντα τὸν υἱὸν της; Δὲν ἔχει δίκαιον ἡ Νέα Ἐφημερίς;

+

Εἰς τὴν κατ' ἀντιμιωλίαν δίκην ὁ μὲν συγγραφεὺς τοῦ μυθιστορήματος τὰ Κοριτσιὰ μας κατεδικάσθη εἰς τετράμηνον φυλάκισιν, ὁ δὲ ἐκδότης εἰς τρίμηνον καὶ ἀμφοτέροι εἰς πρόστιμον τριακοσίων δραχμῶν. Ἄλλ' ἡ Ὀδύσεια δὲν ἔληξε· μετὰ τὴν ἀπότισιν τῆς ποινῆς του τὸν συγγραφέα περιμένει ἄλλη δίκη, διότι ὡς στρατιωτικὸς—εἶνε ἐφεδρὸς ἀνθυπολοχαγός,—ἐδημοσίευσεν σύγγραμμα ἀνευ ἀδείας τοῦ οἰκείου ὑπουργείου. Ἐκτὸς τούτου λέγεται ὅτι καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς ἔργων ὀλίγων σεμνῶν θὰ καταδιωχθῶσιν ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως. Ὁ δικηγόρος μάλιστα τοῦ συγγραφέως τῶν Κοριτσιῶν μας ἰσχυρίσθη ὅτι, ἀπαξ καταδικασμένου τοῦ πελάτου του, ἔπρεπε νὰ καταδιωχθῇ καὶ ὁ ποιητὴς τῆς Φάυστας, τῆς ὁποίας πολλὰ σκηναὶ κατ' αὐτὸν δὲν ἠμποροῦν νὰ παρουσιασθοῦν ὡς πρότυπον σεμνότητος. Καλὰ!

+

Ἦρχισαν αἱ προετοιμασίαι διὰ τὰς προσεχεῖς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς. Καθαρίζονται οἱ τάπητες καὶ τὰ καθίσματα, ἀντικαθίστανται τὰ παραπετάσματα καὶ εἰς τὸ τέλος ἤσυχον μέγαρον ἐπικρατεῖ κίνησις ἀσυνήθης. Κατὰ τὰς προετοιμασίας ὅμως ταύτας συνέθη ἐν δυστύχημα, τὸ ὅποιον οἱ Καίριοι σημειοῦνον ὡς κακὸν οἰωνὸν διὰ τὴν μετ' ὀλίγον συγκαλουμένην σύνοδον. Ὁ γέρων ἐπιστάτης τῆς Βουλῆς κατέπεσεν ἀπὸ τοῦ ὕψους κινήτης κλίμακος καὶ ἐτραυματίσθη σοβαρῶς εἰς τὸ κατ' ἰνίον ὄσπου. Τὸ πρῶτον θῦμα ὠδηγήθη ἀναίσθητον εἰς τὸ πλησίον φαρμακεῖον καὶ ἐκείθεν εἰς τὸ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον.

+

Σκέψις ἐκ λευκώματος :

Εἰς σκληρὰν καρδίαν γυναικὸς δὲν εἴμπορεῖ κανεὶς νὰ ἐγγράψῃ τὸνομά του παρὰ μὲ διαμάντια.

+

Ἡ Ἀκρόπολις ἀναφέρει τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον ἐκ τῆς παρουσιάσεως τοῦ κ. Ψυχάρη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

Ἡ Α. Μεγαλειότης ἠρώτησε τὸν ὁμογενῆ γλωσσολόγον :

— Καὶ ποία γλῶσσα νομίζετε σεῖς, ὅτι θὰ ἐπικρατήσῃ ἐπὶ τέλους;

— Ἐκεῖνη, τὴν ὁποίαν ὀμιλεῖ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ λαός, Μεγαλειότατε, ἀπήνητησεν ὁ κ. Ψυχάρης.